

YEMİN ETMEK¹

Dini hayatımızda sıkça yaşadığımız hususlardan biri de ‘yemin’dir. Günlük konuşmalardan alışverişlerdeki pazarlıklara, birilerini ikna etme çabalarından bazı hususları ispatlama gayretlerine, dil alışkanlığı olarak yapılanlara varıncaya kadar sıkça ağızımıza aldığımız yeminin dini açıdan değerlendirmesi nasıldır? Dinen yeminle ilgili ne gibi hükümler vardır? Yapılan yeminlere riayet edildiği veya edilmediği zaman ne gerekir? Müslüman, hayatında şöyle veya böyle bir şekilde yer alan yemin hususunda hiç olmazsa asgari düzeyde bilgi sahibi olmalıdır. Burada bir Müslümanın bu hususta sahip olması arzu edilen bilgiler özetlenmeye çalışılacaktır.

Yeminin Önemi

Yeminin Müslümanın hayatında önemli bir yeri vardır. Ağız alışkanlığı ile yemin kastı olmaksızın kullanılan yemin lafızlarının dışında bilinçli olarak yemin eden Müslüman, ya söylediğine Allah’ı şahit tutmuş olmakta veya Allah’a söz vermiş bulunmaktadır. Dolayısıyla dinen geçerli bir mazeret bulunmadığı sürece yeminine bağlı kalmak durumundadır.

Kur’an-ı Kerim’de, verilen sözlerin yerine getirilmesi hususunda sıkı talimatlar verilmektedir. Hiç şüphesiz bağlı kalınması ve yerine getirilmesi gereken sözlerin başında bir şeyi yapma veya yapmama tarzında Allah’ı şahit göstererek yapılan yeminler gelir. Çünkü bu yeminlerle kişi Allah’a söz vermiş olmaktadır.

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْفُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَعْمَلُونَ
وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمْ
اللَّهُ بِهِ وَلِيَبَيِّنَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ]

"Antlaşma yaptığınız zaman, Allah’a karşı verdiğiniz sözü yerine getirin. Allah’ı kendinize kefil kılarak pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı bilir. Bir topluluk diğer bir topluluktan daha (güçlü ve) çoktur diye yeminlerinizi aranızda bir hile ve fesat sebebi yaparak, ipliğini iyice eğirip büktükten sonra (tekrar) çözüp bozan kadın gibi olmayın. Allah bununla sizi ancak imtihan eder. Hakkında ayrılığa düştüğünüz şeyleri kıyamet günü size elbette açıklayacaktır" (Nahl 16/91-92) anlamındaki âyetler, müminlerin meşru yeminlerine bağlı kalmalarının gereği ve ehemmiyeti hususunda önemli mesajlar içermektedir.

Müslüman gereksiz yere yemin etmemeli, fakat yemin ettiğinde de- bu yemin meşru bir yemin ise -mutlaka ona bağlı kalmalı ve yeminini bozmamalıdır. Çünkü yemin, yukarıda da belirttiğimiz gibi Allah’ı şahit tutmak anlamına gelir.

Yemin bazen bir ihtiyaç haline gelebilir. Yargılama hukukunda bir ispat vasıtası veya tezkiye unsuru olarak yemine başvurulması bunun örneklerindedir. Kur’ân-ı Kerim’de vasiyet edecek kişinin şahit tutarken şahitlerin nasıl yemin edeceklerini açıkça zikretmesi de ihtiyaca binaen yemine başvurulabileceğini göstermektedir (Maide 5/106-108).

Dili Yemine Alıştırmama Özenu

En güzeli dilimizi yemine alıştırmamaktır. Dilini yemine alıştıran bir kişi, yaptığı yeminleri unutarak veya başka sebeplerle bozabilir ve böylece dinen sorumlu konuma düşer. Böyle bir duruma düşmemek için dilimizi yemine alıştırmamalıyız.

¹ Bu bölüm Din İşleri Yüks ek Kurulu Uzmanı Dr. Ekrem KELEŞ tarafından hazırlanmıştır.

Yalan yere olmadıkça ve gerçeğin gizlenmesine yahut bir haksızlığa ve yanlışa aracı kılınmadıkça her ne kadar yemin etmek dinen meşru kılınmış ise de mümkün mertebe yeminden uzak durmak gerekmektedir.

Yeminin Mahiyeti ve Meşruiyeti

Yemin, sözlükte kuvvet ve sağlamlık anlamına gelmektedir. Bundan dolayı sağ ele yemin denmektedir. Terim olarak ise, bir işi yapıp yapmamak veya bir şeyin doğruluğu veya yanlışlığı hususunda sözü güçlendirmek için Allah'ın adını özel bir biçimde anmaktır. Mesela 'Vallahi falan işi yaptım veya yapmadım yahut yapmayacağım veya yapacağım' demek bir yemindir.

Yemin dilde kullanılan en önemli tekit ve pekiştirme unsurlarındandır. Bunun içindir ki insanlara hitap eden ve insanlar için indirilmiş bulunan Kur'ân-ı Kerim'de de yemin etkin bir şekilde yer almıştır. Kur'ân-ı Kerim ve Hz. Peygamberin Sünneti yeminin meşrû olduğunu göstermektedir. Kur'ân-ı Kerim'de Cenab-ı Hak yarattığı bazı önemli şeylere yemin etmiştir. Sözelimi Kur'ân'da kaleme ve yazıya yemin edilmiştir ki² bu İslam'ın ilme verdiği önemi ortaya koymaktadır. Bazı sureler yeminle başlamaktadır. Bakara sûresinin 225. ve Mâide sûresinin 89. âyetinde Yüce Allah'ın, yemin etme amacıyla değil de yalnızca dil alışkanlığıyla söylenen **yemin-i lağv** (boş yemin)lerden dolayı kullarını sorumlu tutmayacağı, sorumluluk getiren yeminin bir işi yapıp yapmama hususunda Allah'ın adını anarak söz verme anlamındaki **yemini mün'akide** (söz yemini) olduğu ifade edilmekte, bu tür yeminlere riayet edilmesi emredilmekte ve yeminini bozanların keffâret ödemesi gerektiği açıklanmaktadır.

Rasûlüllah (a.s.) ihtiyaç hissettiğinde bizzat kendileri de yemin etmişlerdir. Onun yemin ederken en çok kullandığı tabirlerden birisi: 'Canım (veya Muhammed'in canı) elinde olana yemin ederim ki...' diye başlayan yemin kalıbıdır.³

Yukarıda da belirttiğimiz gibi yemin eden kişi, yemin ettiği şeye Allah'ı şahit tutmuş olmaktadır. Mesela, dil alışkanlığıyla söylenen boş ve lağv cinsinden olmaksızın bir şeyi yapmaya yahut ta yapmamaya yemin eden kişi, adeta Yüce Allah'la o hususta bir akit yapmış gibidir. Bunun için yemin, samimi müminler açısından çok büyük bir taahhüt ifade etmektedir. İşte bundan dolayı bile bile yalan yere yemin etmek en büyük günahlardan sayılmıştır.

Kur'ân-ı Kerim'deki “ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ ” : “Ey iman edenler! Akitlerinizi yerine getiriniz...” (Maide, 5/1) mealindeki âyet, müminlerin akitlerine riayet etmeleri hususunda kesin bir talimat vermektedir. Şüphesiz yeminler de yerine getirilmesi gereken bu akitlere dahildir.⁴

Yemin ya: 'Vallahi, Billâhi, Tallahi' denilmekle Allah'ın zatına veya Allah'a yemin edilmesi âdet haline gelen 'Rahman ve Rahim' gibi mübarek isimlerinden birine veya 'Allah'ın izzeti ve kudreti' gibi sıfatlarından birine and içmekle olur.

Allah'dan ve O'nun sıfatlarından başka şeylere, mesela peygamberlere, yaratıklardan birinin başına ve hayatına yemin edilmez. '*Kasem ederim*', '*Yemin ederim*', '*Şehadet ederim*', '*Allah ile ahd olsun*', '*Üzerime yemin olsun*', '*Üzerime ahd olsun*' sözleri de birer yemin sayılır.⁵

Allah'ın isim ve sıfatları söylenmeden yemin amacıyla kullanılan bir takım ifadelerin yemin sayılabilmesi için toplumun örfü ölçü alınmaktadır. Bu bakımdan toplumumuzda

² Kalem, 68/1.

³ Örnek olarak bk. İbn Mâce, Keffâret 1.I, 676; Ahmed, IV, 16.

⁴ Yazır, Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'an Dili*, III, 1801-1802, Eser Neşriyat, İst. 1971.

⁵ Bilmen, Ömer Nasuhi, *Büyük İslam İlmihali*, s. 308. Bilmen Yayınevi, Baskı tarihi yok,

kullanılan ‘Kur’an çarpsın, Kabe hakkı için, ekmek çarpsın’ gibi sözlerin de yemin olarak değerlendirilmesi ve bu şekilde yapılan yeminler bozulduğu takdirde keffaret ödenmesi gerekir. Aynı şekilde İslâm terbiye ve âhlâkına son derece aykırı olmakla birlikte ‘Şöyle yaparsam kâfir olayım’ yahut ‘Yahudi, Hıristiyan olayım’, yahut ‘Allah’ın kulu, Peygamberim ümmeti olmayayım’, yahut ‘Kiblesi başka tarafa olanlardan olayım’ yahut ‘Allah ruhumu imansız alsın’ yahut ‘Peygamberin ümmetinden olmayayım’ gibi sözleri yemin maksadı ile söyleyen kişi bu sözlerle yemin etmiş olur. Bu gibi sözlerden sakınmak gerekir. Ağzından böyle bir söz çıkan kişi, hemen tevbe edip Yüce Allah’tan af ve bağışlanma dilemelidir.⁶

Yemin, Allah’ın isim ve sıfatlarından birine ant içmekle yapıldığı için bir şeyi yapmamak için vallahi, billahi ve benzeri bir sözle yemin eden bir kimsenin yaptığı yemine uyması gerekir. Ancak açıklanacağı üzere, yeminine uyduğu takdirde, bir vazife veya bir iyiliğin yapılmaması gibi bir şey söz konusu ise yemin bozulur, sonra da keffareti ödenir.

Yeminin şakası olmaz. Yeminin ciddisi de şakası da geçerli olur. Bu bakımdan şaka ile de olsa yemin etmemelidir. Yeminlerin hükmü, örfte kullanılan sözlere göredir. Yemin edenin maksad ve niyetine göre değildir.

Yapılan yeminin geçerli sayılması için yemin eden kişinin akıllı ve ergenlik çağına ulaşmış olması şarttır. Delinin ve çocuğun yemini sahih olmaz.

Yemin Allah adına yapılır. Hz. Peygamber (a.s.),

إن الله عز وجل ينهاكم أن تحلفوا بأبائكم فمن كان حالفا فليحلف بالله أو ليصمت

‘Yüce Allah babalarınız üzerine yemin etmenizi yasaklamıştır. Öyleyse kim yemin edecekse Allah’a yemin etsin ya da sussun’ buyurmuştur.”⁷ Bu bakımdan Allah’tan başkasına yemin edilmemelidir. Bu hadiste Allah’tan başkası adına yemin edilmesi yasaklanmıştır. Bu anlamda pek çok hadisi şerif bulunmaktadır.

Yemin'in Çeşitleri

Yemin, üç çeşittir. Bunlar boş yemin (yemin-i lağv), yalan yemin (yemin-i ğamus) ve söz yemini (yemin-i mün’akide) dir.

Boş Yemin (Yemin-i lağv)

Boş yemin (Yemin-i Lağv), dil alışkanlığıyla yemin amacı olmaksızın günlük konuşmalarda kişinin ağzından çıkan yemin ile yanlışlıkla yahut doğru olduğu zannedilerek yapılan fakat gerçeği yansıtmayan yemindir. Bu çeşit yeminden dolayı keffaret gerekmez. Bundan dolayı Allah’ın affetmesi ve bağışlaması umulur. Zaten lağv, itibara alınmayacak sözdür. Dolayısı ile lağv (boşuna) yeminde yemin akdi veya kastı bulunmamaktadır. Burada herhangi bir yalan kastı ve amacı olmadığı için kişi yemin etmiş sayılmamaktadır. Mesela bir kimse, borcunu ödemediği halde ödediğini zannederek yemin etse; böyle bir yemin, boş yemin (yemin-i lağv) olur.

Yalan kastı olmaksızın ve doğru zannedilerek yapılan fakat gerçek olmadığı anlaşılan bu tür boşuna yeminlerden dolayı Yüce Allah’ın ahiret hayatında kişiyi sorumlu tutmayacağı ayetlerden anlaşılmaktadır.⁸

Bu yemine ‘lağv’ denilmesinin sebebi, dinen ona itibar edilmemesinden ve herhangi bir sonuç yüklenmemesindedir. Çünkü lağv, faydasız şey demektir. Bir kimse, faydasız bir şey söylese ‘lağv (boşuna) konuştu’ denir. İşte yanlışlıkla yapılan veya dil alışkanlığı ile

⁶ bk. Heyet, İlmihal, II, 26. İSAM,

⁷ Buhari, Eyman 4, VII, 221; Müslim, Eyman 1. II, 1266.

⁸ Maide 5/89.

yemin amacı taşımaksızın söylenen yeminler bu türdendir. Dinen bu tür yeminlerin yapılması da doğru bulunmamaktadır.

Yalan Yemin (Yemin-i Gâmus)

Yalan yemin (Yemin-i Gâmus), kasten yalan yere yapılan yemindir. Mesela borcunu ödemediğini bildiği halde bir kişinin borcunu ödediğine dair yaptığı yemin bu kabildendir. Yalan yeminler, büyük günahlardandır. Yüce Allah'ın kişiyi sorumlu tutacağı asıl yemin, işte bile bile yalan yere yapılan bu tür yeminlerdir. Bu tür yeminlerin vebalini keffaret de temizleyemeyeceği için bunların keffareti yoktur. Diğer bir deyişle bunun günahından keffaret ile de kurtulmak mümkün değildir.

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

"Şüphesiz, Allah'a verdikleri sözü ve yeminlerini az bir karşılığa değişenler var ya, işte onların ahirette bir payı yoktur. Allah kıyamet günü onlarla konuşmayacak, onlara bakmayacak ve onları temizlemeyecektir. Onlar için elem dolu bir azap vardır" (Al-i imran 3/77) anlamındaki ayet, böyle bir yeminin ne kadar büyük günah olduğu hususunda önemli mesajlar vermektedir.

Hz. Peygamber (a.s.) yalan yere başkasının malını almak için yemin etmenin Allah'a ortak koşmak, adam öldürmek, anaya babaya isyan etmek gibi büyük günahlardan olduğunu bildirmiştir.⁹

Yalan yere yemin eden kişinin işlediği bu büyük günah sebebiyle tevbe etmesi, Allah'tan af dilemesi ve istiğfarda bulunması gerekir. Çünkü yalan yemin Allah'a karşı büyük bir saygısızlıktır. Böyle büyük bir günahın keffaretle silinmesi mümkün değildir. Bundan dolayı tevbe edip mağfiret dilemek ve bu yüzden bir kimsenin hakkı zayi olmuşsa onu mümkün mertebe telafi edip hakkı zayi olan kişi ile helalleşmek gerekir.

Yalan Yere Yemin Büyük Günahlardandır

Kur'ân-ı Kerim'de yalan yere yeminin, Allah'ın gazabına uğramış olanların niteliklerinden sayılması ve özellikle kafirlerin ve münafıkların yalan yere yaptıkları yeminlere örnekler verilerek yaptıkları bu hareketin çirkinliğinin ortaya konması, bunun ne derece büyük bir vebal olduğunu göstermektedir.

الم تر الى الذين تولوا قوما غضب الله عليهم ما هم منكم و لا منهم و يحلفون على الكذب و هم يعلمون اعد الله لهم عذابا شديدا انهم ساء ما كانوا يعملون اتخذوا ايمانهم جنة فصدوا عن سبيل الله فلهم عذاب مهين

"Allah'ın kendilerine gazap ettiği bir topluluğu dost edinenleri görmez misin? Onlar ne sizdendirler, ne de onlardan. Onlar bile bile yalan yere yemin ederler. Allah onlara çetin bir azap hazırlamıştır. Gerçekten onların yaptıkları şey ne kötüdür! Onlar yeminlerini kalkan yapıp (insanları) Allah'ın dininden alıkoydular. Bunun için onlara alçaltıcı bir azap vardır." (Mücadele, 58/14-16)

يوم يبعثهم الله جميعا فيحلفون له كما يحلفون لكم و يحسبون انهم على شئى الا انهم هم الكاذبون

"Allah'ın onları hep birden dirilteceği, onların da (kendilerini kurtaracak) bir iş üzerinde olduklarını sanarak size yemin ettikleri gibi Allah'a da yemin edecekleri günü düşün! İyi bilin ki, onlar şüphesiz, yalancılardır" (Mücadele, 58/18).

و لا تطع كل حلاف مهين هماز مشاء بنميم مناع للخير معتد اثيم عتل بعد ذلك زنيم ان كان ذا مال و بنين

⁹ bk. Buhârî, Eyman, 16, 18, VII/228-229; Müslim, İman 220, 221, I, 122,123

“Yemin edip duran, aşağılık, daima kusur arayıp kınayan, durmadan söz taşıyan, iyiliği hep engelleyen, saldırgan, günaha dadanmış, kaba saba; bütün bunlardan sonra bir de soysuz olan hiç kimseye mal ve oğulları vardır diye, sakın boyun eğme” (Kalem 68/ 10-14)

Yalan yere yemin, hakikatin gizlenmesine ve gerçeğin ters yüz edilmesine, dini değerleri alet etmek anlamına gelir. Bunu yapan kişi, Allah'ı yeminine şahid göstererek insanları kandırmaya çalışmakta ve böylece Allah'ın adını istismar etmektedir. Bu nedenle Hz. Peygamber, büyük günahlardan birinin de yalan yemin olduğunu ifade buyurmuştur.¹⁰

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَأَكْمَ عَذَابٍ عَظِيمٍ

“Yeminlerinizi aranızda hile ve fesat sebebi yapmayın. Sonra sağlamca bastıktan sonra ayak(larınız) kayar da Allah yolundan sapmanız sebebiyle kötü azabı tadarsınız. Ahirette de sizin için büyük bir azap vardır” (Nahl 16/94) meâlindeki âyet-i kerime, yalan yeminin cezasına işaret etmektedir.

Başkalarını kandırmak için yalan yere yemin etme vasfı Şeytan işidir.

وَقَاسِمَهُمَا إِنِّي لَمَكَا مِنَ النَّاصِحِينَ

“(Şeytan) ‘Gerçekten ben size öğüt verenlerdenim’ diye yemin de etti. (Araf , 7/21)

Yalan yere yemin öyle büyük bir günahdır ki, onun günahından keffaretle kurtulmak da mümkün değildir. Böyle bir günah işleyen kişinin, bir daha böyle bir günah işlememeye söz vererek yalanına şahit gösterdiği Allah'a tevbe edip af dilemekten başka çaresi yoktur. Bununla birlikte bu yolla başkalarının hakkı gasp edilmişse, bu hakkın, sahibine ödenmesi gerekir. Bu bağlamda özellikle bir takım dünya menfaatleri için yalan yere yemin ederek insanları kandırmaya çalışmak İslam ahlâkında şiddetle yasaklanmıştır. Peygamber efendimiz,

الحلف منفقة السلعة ممحقة للبركة

"(Ticarette yalan) yemin, (tüccarın zannınca) mala rağbeti artırır. (Halbuki gerçekte) kazancı giderir"¹¹

Yeminin bazı şeylere siper yapılması Kur'ân-ı Kerim'de yerilmektedir. Mesela kötü bir malı satabilmek için yemini kalkan yapmak asla tasvip edilemez. Hatta doğru bile olsa, alış veriş yaparken yemin etmemelidir!

Söz Yemini (Yemin-i Mün'akide)

Söz yemini (Yemin-i Mün'akide), mümkün bulunan ve geleceğe ait olan bir şey hakkında yapılan yemindir. ‘Vallahi ben yarın borcumu vereceğim, vallahi ben falan kimse ile konuşmayacağım’ denilmesi gibi. Bu yemin yapılacak veya yapılmayacak bir işe Allah'ı şahit tutmak anlamına geldiği için adeta yemin edilen hususta Allah'a söz verilmiş olmaktadır. Bunun için bu yemine, daha anlaşılır bir ifade olmak üzere söz yemini demeyi seçtik.

Söz yemininde aslolan yemine bağlı kalmaktır. Böyle bir yemine riayet edildiği takdirde keffaret gerekmez. Fakat yemin bozulursa, keffaret gerekir. Mesela ‘Allah'a yemin

¹⁰ Buhârî, Edeb, 6, VII, 71.

¹¹ Buhârî, Büyü 26, III, 12; Müslim, Müsâkât, 27. II, 1228; Ebu Dâvud, Büyü 6. III, 630.

Yemin Keffareti

Kişinin gelecekte bir şeyi yapacağına veya yapmayacağına dair ettiği yeminin (mün'akide yemin) bozulması halinde keffaret gerekir.

فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَدْتُمُ الْإِيمَانَ لَا يُؤَاخِذُكُمْ اللَّهُ
أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرَ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ
يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

“Allah, boş bulunarak ettiğiniz yeminlerle sizi sorumlu tutmaz. Ama bile bile yaptığınız yeminlerle sizi sorumlu tutar. Bu durumda yeminin keffareti ailenize yedirdiğinizin orta hallisinden on yoksulu doyurmak, yahut onları giydirmek ya da bir köle azat etmektir. Kim (bu imkanı) bulamazsa onun keffareti üç gün oruç tutmaktır. İşte yemin ettiğiniz vakit yeminlerinizin keffareti budur. Yeminlerinizi koruyun. Allah size ayetlerini işte böyle açıklıyor ki şükredesiniz” (Maide 5/89) anlamındaki ayet, bu keffaretin nasıl yerine getirileceğini açıklamaktadır.

Normalde keffaret, yemin bozulduktan sonra ödenir. Söz gelimi ‘Allah’a yemin olsun, şu işi yapacağım veya yapmayacağım’ şeklinde yemin ettikten sonra herhangi bir sebeple bu yeminini tutamayan ve bozan kimsenin yemin keffareti ödemesi gerekir.

Günümüzde yeminin keffâreti, on fakiri sabah akşam günde iki öğün doyurmak yahut bir fitır sadakası miktarından az olmamak üzere, yiyecek bedelini kendilerine vermek veya on fakiri giydirmektir. Bunlardan birini yapmaya gücü yetmeyenler ise, yemin keffareti olarak, ardarda üç gün oruç tutarlar.

Bir şeyi yapmamak için yemin eden bir kimsenin yeminine uyması gerekir. Ancak yemine uyulduğu takdirde, bir vazife veya bir iyiliğin yapılmaması gibi bir şey söz konusu ise yemin bozulur, sonra da keffaret verilir. Fakat dinen yapılması sakıncalı olan bir şeyi yapmamak için yapılan yemine uymak gerekir. Böyle bir yemini bozan kimsenin de yemin keffareti ödemesi ve Cenab-ı Hak'tan af dilemesi gerekir. Haram işlemek, ibâdet yapmamak gibi dinen yasaklanmış şeyleri işlemek için yemin eden kişi hemen yeminini bozmalı ve yemin keffareti vermelidir.

Keffaretler, bir yönüyle dünyevi açıdan bir cezadır. Uhrevi açıdan da yemini bozmaktan dolayı Ahirette karşılaşılabilecek cezadan kurtuluş için bir ibadettir.